

Štev. 3.

V Ljubljani, meseca marca 1922.

Leto XXIII.

Pomladna želja neodrešenih bratov.

Pomlad, ti zlata pomlad,
priplula s sapico lahko
sinoči si v našo deželo . . .
Poljubila trate si nežno,
in tisoč cvetk je vzcvetelo
in tisoč čašic prebujnih
opojno je zadehtelo . . .

Prispela si v mračne gozdove,
objela si temne vrhove.
Skrivnostno je zašumelo
in v hipu, v hipu je vse
zbudilo se, ozelenelo . . .

Pobožala gnezda si mala:
drobnih pevčic krdelo
tebi je, solnčna pomlad,
sladkih pesemc zapelo . . .

Glej, jasna in krasna pomlad,
čuj, dolgo večnost je celo
srce naše po tebi,
po solncu že koprnelo . . .
Pridi še v srca, pomlad,
da bo nam še tukaj veselo
in tiho in tajno čez noč
življenje se novo začelo! . . .
Ti naša zlata pomlad,
daj solnca in žarkov in nad,
da bo kot v maju in v raju
nam upanje zopet vzcvetelo!

Anica.

JOSIP VANDOT:

Kekec na volčji sledi.

Planinska pripovedka.

3.

rasni so bili tisti dnevi, ko se je poslavljal pomlad od tihega zagorskega sveta. Solnce se je smehljalo neprenehoma na modrem nebu; šelesteča sapica je šumljala vse dni nad dolinico, in veseli škrjančki so prepevali od jutra do večera nad bogatim poljem. In rože so dehtele na širnih, pisanih senošetih. Njih sladki vonj je prinašal tihi vetrec v dolino in ga je raznašal po vsem ozračju. Visoki snežniki so gledali veselo na zeleno polje. Beli sneg se je svetil na njihovih gladkih skalah. Iskril se je v zlatih žarkih, da je deca na vasi mislila, da so nasejali tam škratje samih srebrnih tolarjev. Pa so že hoteli iti tja na visoke gore, pa so se že zbrali tam kraj gozda. Toda tedaj so se domislili hude Pehte, ki stanuje tam nekje v črnem lesu pod belimi snežniki. Strah jim je napolnil mlada srca, da so se kar obrnili. Pokazali so urne pete, in kakor bi trenil, so izginili v vas.

Kekec je videl deco, kako je bežala preko polja. Tam pod širokim jesenom je počival v hladni senci in se je smejal. Z rokami se je

tolkel po kolenih, pa je govoril: »Glej no — kako ti beže! Pa kdo jih je tako preplašil? Iz gozda so prileteli, naravnost iz gozda. Nemara so videli tam lisjaka, ki je ravno ukradel kuro na vasi in jo prinesel v gozd. Pa jim je pokazal zobe in zalajal nad njimi. In mislili so, da je volk, kosmati volk . . . Hehe, kosmati volk!« — In Kekec

se je smejal vedno bolj, ko je gledal za bežečo deco. Že so bili otroci daleč tam sredi polja; že so bili pri prvih hišah in že so izginili za hišami. A Kekec se je še vedno smejal pod jesenom in se je tolkel z rokami po kolenih. — »Volk, hehe, kosmati volk!« je ponavljal v svojem veselju in je klical na glas za bežečimi otroki. A hipoma je utihnil in se je napol dvignil, zakaj nekdo ga je poklical z boječim glasom. In Kekec se je ozrl, pa je zagledal nedaleč tam na stezi Mojco. Stopala je počasi in je previdno krilila z rokami.

»Mojca, hej, Mojca!« je zaklical Kekec in je stekel deklici na protti. Prijel jo je za roko, pa jo je privedel pod jesen. »Kako si ve- dela, da sem tukaj, ha, Mojca?« jo je vprašal.

»I, čula sem te pred hišo, kako si se smejal,« je odvrnila mala Mojca. »Pa sem bila radovedna, zakaj se tako smeješ. In šla sem, kar naprej sem šla in sem vedela, da te najdem . . . Ali bo kmalu večer, Kekec? Veš, rada bi že zopet slišala tvoje citre in rada bi že zopet pela pesem o škrjančku. Oh, in tisto lepo, ki si si jo izmislil o hudi Pehti . . . Ali bo kmalu večer, Kekec?«

»Hm, solnce stoji še visoko,« je dejal Kekec. »Mojca, še boš morala počakati nekaj uric. Ali vendar te povedem takoj domov. Na polju smo za danes podelali že vse. Oče in Rožle sta že odšla domov. Samo jaz sem legel malo tu v senco, da sem se nasmejal otrokom, ki so bežali pred kosmatim volkom . . . Pa saj ni bil kosmati volk — ne boj se, Mojca!« je nadaljeval, ko je videl, da se je Mojca stresla vsa preplašena. »Samo lisjak je bil, samo lisjak, ki je ukradel na vasi kuro. Pa so se ga bali otroci, joj, tako bali!«

»Hihi,« se je zasmejala Mojca veselo in je dvignila glavico. »Boje se otroci grdega volka, in tudi jaz se ga bojim. A ti se ga gotovo ne bojiš? Saj se nisi bal niti divjega moža Prisanka, ko si pri njem pasel divje koze. Kaj ne, da se ne bojiš grdega volka?«

»Zakaj bi se ga ne bal?« je odgovoril Kekec. »Seveda se ga bo- jim. Pa kdo se ga ne boji? Hude zobe ima in je divji, da nihče tako na svetu. Zato je najbolje, da ga ne srečamo nikjer. Volk nima pa- meti, pa te kar pojé in te prav nič ne vpraša . . . Veš kaj, Mojca? Pojdiva domov! Danes smo zadnji dan z Rožletom skupaj. Jutri za- rano odžene živino na visoke senožeti za Akom. Pa Bog ve, koliko časa ga ne vidimo!«

»Saj res,« je odgovorila Mojca in je vstala. »Jutri pojde Rožle . . . Pa bo dolg čas, ker ga ne bo doma. Dobro, da ti ostaneš pri nas in da tudi ti ne pojdeš z Rožletom.«

Kekec jo je prijel za roko in jo je vodil po stezi. Že sta bila blizu doma, ko je rekel Kekec: »V nekaj dneh pojdem za Rožletom.

Seveda, samo obiskal ga bom in se vrnem takoj. O, lepo mora biti tam gori na tistih senožetih, resnično lepo! Veš, Mojca, natrgal ti bom najlepših mežikeljnov, da boš vesela.«

»O, mežikeljni!« je dejala Mojca. »Mežikeljni lepo dehté in krasni morajo bití, da le kaj! A jaz še nikoli nisem videla mežikeljnov, še nobene cvetice nisem videla. O, niti solnca, niti neba . . . Veš, Kekec, lep mora biti svet. A jaz ga ne morem videti, o, nikoli ga ne bom videla, ker sem slepa. Jaz vidim samo temo, črno temo, a drugega ničesar. Pravijo, da je tako lepo po polju, tako lepo, da bi kar vriskala, ako bi videla polje. Pa ga ne vidim — niti tebe, Kekec, ne morem videti, niti mamice . . . O, hudo je, če je človek slep in ne vidi ničesar . . .«

Mala Mojca je povescila glavo, in iz slepih oči sta se ji prikradli dve gorki solzi. Žalostno je vzdihnila in je umolknila. Kekcu je bilo hudo v srcu, ko je slišal take besede. Pogledal je malo siroto, pa jo je pričel tolažiti: »Le nikar ne bodi žalostna, Mojca! Veš, hudo je, če je človek žalosten . . . Glej, Mojca, že sva doma. Na vrt pojdeva, pa zapojeva pesem o škrjančku in o Pehti. In zopet se boš smejala, tako lepo smejala kot nihče. Le meni verjemi, da boš zopet vesela in se boš zopet smejala. Najlepšo pesem ti bom zacitral, in ti boš pela in se smejala. Resnično bo tako, ti Mojca!«

Deklica je dvignila glavo in se je nasmehnila. Z roko je šinila preko obraza in je potem stopala naglo kraj Kekca. Dospela sta do doma, kjer ju je Rožle že čakal. Brzo so se spravili na vrt pod hruško, in tam je Kekec citral, in tam so prepevali vsi. Seveda — najrajši so peli pesem o Pehti, ki jo je bil Kekec izmislil pred petimi dnevi. Lepa je bila pesem, da jo je mala Mojca prepevala od jutra do večera. V hiši jo je prepevala in zunaj na polju. S svojim srebrnim glasom jo je prepevala, da je zvenela daleč v tihe gozdove in na molčiče snežnike. Pa je bila Mojca vesela, vesela kakor škrjanček, kadar sloni ob modrem nebu in gleda na zeleno polje in droboli svojo najlepšo pesem. In je prepevala, samo prepevala tisto Kekčevo pesem.

»Teta Pehta, dober dan!

Pridi k nam na tiho plan,

s sabo v goro vodi nas

v kočo svojo k ptičku v vas,

v zlato kočo pod goró,

ptiček zlat tam spi lepó.

Teta Pehta, daj, o, daj.

Ptička danes nam prodaj!

Kekec se je bil tekom treh tednov tako udomačil pri Koroščevih, da že kar niso mogli biti več brez njega. Veselo je bilo v samotni hiši, ker Kekec je prepeval in žvižgal od zore do mraka in je bil dobre volje ves dan. Rad je delal na polju, pa ni javkal, če mu je tekel znoj curkoma z obraza. O, Kekec se je kar namuznil in se je domislil kratkočasne zgodbe, pa se je smejal. In niti na misel mu ni prišel vroči znoj na rdečem obrazu. Korošec je bil zadovoljen z njim in ga kar prehvaliti ni mogel. Rožle in mala Mojca sta ga imela rada, kakor da bi bil Kekec njun bratec in bi že odnekdaj živel z njima. O, pa nista mogla živeti brez njega, ker sta ga imela oba tako rada, o, tako rada!

Zato je bil Rožle žalosten tisto jutro, ko je moral gnati živino visoko na senožeti za Akom. Cmeril se je nekam tako čudno, da se je pričel Kekec norčevati. Seveda — Rožle bi bil ostal rad doma, in prav nič mu ni bilo všeč, da mora s pastirji tja pod snežnike. No, Kekec ga je potolažil in mu je obljubil, da ga pride obiskat vsak teden dvakrat. In Rožle se ni cmeril nič več. Pognal je živino za drugimi pastirji iz vasi. Tam gori ob gozdu je postal za trenutek. Zamahnil je s klobučkom in je zavriskal na ves glas. Kekec in Mojca sta mu migala z rokami tako dolgo, dokler ni izgubil tam v zelenem gozdu.

»No, odšel je!« je rekel tedaj Kekec Mojci. »Čudno, da je šel tako veselo. Mislil sem, da bo žalosten. Pa je še celo zavriskal. — Čez tri dni ga pojdem obiskat. Zapela bova tam gori za Akom, da naju boš lahko slišala tu v dolini. Samo poslušati boš morala... Zdaj bova pa sama, Mojca! No, nič ne de — vse eno bova vesela. Ali ni res, Mojca?«

Deklica je prikimala z glavo. »Saj ne ostane dolgo tam gori,« je odvrnila. »Pravijo, da je lepo tam gori na senožetih. Zato pa Rožletu ne bo nič hudega. Pasel bo živino in bo prepeval.«

Kekec je odšel z gospodarjem na polje in je delal tam ves dan. A danes je bil nekam slabe volje. Niti enkrat ni zažvižgal in tudi zapel ni kakor druge dni. Gospodar ga je gledal od strani in je zmajal tuptatam z glavo. A vprašal ga ni, ker je mislil, da je Kekcu dolg čas po Rožletu. Šele po kosilu ga je dregnil prijazno, pa mu je rekel: »Raca na strehi, Kekec! Pa kaj ti je danes, da se držiš tako pusto? Daj no, Kekec! Bodi vesel in zažvižgaj! Ali ti je po domu dolg čas? Ha, Kekec?«

Kekec ga je pogledal in je odvrnil: »Ni mi dolg čas po domu, stric, resnično, ni mi dolg čas. A veste, stric, zakaj sem danes tako žalosten? Že ves dan mislim na Mojco. Včeraj mi je rekla, da še nikoli ni videla niti cvetic, niti neba... Oj, težko ji mora biti, ker je slepa, oj,

tako težko! — O, ko bi bil jaz slep, pa bi jokal noč in dan. Ne videl bi solnca, ne videl bi snežnikov — samo črno temo bi videl. Pa bi ne vedel, kako lepe so rože na senožetih, kako lepe so ptice v gozdu. In niti mamice bi ne videl in niti sestrice... Oj, to mora biti Mojci hudo, stric, oj, to ji mora biti hudo!»

Kekec se je razžalostil ob teh mislih, da ga je v srcu kar zaskalelo. Vzdihnil je bridko in je pogledal Korošcu naravnost v obraz. A tudi gospodar je postal žalosten. Z roko je šinil preko obraza in je rekel z drhtečim glasom: »Hudo je, Kekec, resnično je hudo, ako je človek slep. Sirota je Mojca, velika sirota... A kaj hočeš, Kekec? Božja volja je taka, in v božjo voljo se moraš vdati.«

»Pa ni zdravila, stric, da bi uboga Mojca ozdravela?« je vprašal Kekec. »O, da bi jaz vedel za tisto zdravilo! Še danes bi ga šel iskat... Veste, stric, k divjemu možu Prisanku pojdem ali pa k Vili Škrlati. Pomogla mi bosta in mi bosta pokazala, kje raste tisto zdravilo. Pa bo ozdravela uboga Mojca in bo videla nebo in zemljo...«

A Korošec je zmajal z glavo in rekel: »Ej, Kekec, za to bolezen ni zdravila, na vsem širnem svetu ni zdravila. Samo Bog bi lahko pomagal. Bog je poslal tisto bolezen — zgodi se njegova volja!«

In tiho sta delala potem dalje. Po nebu so plavale sivkaste meglice; izza belih snežnikov so se priplazile in so hitele potem naglo nad zagorsko dolinico. Na vasi so glasno prepevali petelini, tuintam je hripavo zalajal pes. Takrat pa je stopila iz hiše Mojca. Počasi je šla po trati in je zavila po stezi proti gozdu, ki se je raztezal nedaleč od Koroščeve hiše. Tam ob parobju je sedla v mehko travo. Toda dolgo ni premišljala. Hipoma je dvignila glavico in se je nasmehnila. In že v naslednjem trenutku je pričela peti s svojim lepim, srebrnim glasom:

»Teta Pehta, dober dan!

Pridi k nam na tiho plan...«

Zašumelo je nekaj za njo, in Mojca je utihnila. Okrenila se je in je poslušala. In tedaj se je dotaknila roka njene glave, in zaslišala je ženski glas, ki ji je govoril prijazno: »Lepo znaš prepevati, Mojca, lepo, da nihče tako. Slišala sem te v gozdu, pa sem mislila, da poje kraj gozda škrjanček. Pridem gledat — na, pa vidim, da Mojca tako prepeva... Saj pravim — nihče ne zna tako kot Mojca. Pa kdo te je naučil? Ha, Mojca?«

Mojca se je nasmehnila in je odgovorila: »Mamica me je naučila lepih pesmi. O, mamica jih zna toliko, da jih poje lahko ves dan. Pa tudi Kekec me uči peti. Kekec zna lepo citrati. Pred petimi dnevi si

je izmislil lepo pesem o Pehti. Ravnokar sem jo pela. Ali je niste slišali, teta?»

»Slišala sem jo, slišala!« je govorila ženska. »In ravno ta pesem me je privabila iz gozda. Hm, Kekec si je izmislil to pesem? Lepa je, resnično lepa! Jaz bi jo poslušala ves dan.«

»Pa vam jo zapojem še enkrat,« je rekla Mojca. Mislila je, da stoji kraj nje ženska iz vasi. Zato pa se ni bala prav nič, ampak je pričela brez strahu pesem od začetka. Ženska se ni ganila. Samo enkrat je pobožala deklico po laseh, a drugega nič. — Ko je Mojca končala, je začutila zopet roko na svoji glavi, in ženska ji je rekla zopet prijazno: »Dobro, dobro, Mojca! Ker si zapela tako lepo, ti dam najboljših jagod. Tam na trati jih raste na tisoče. Mojca, kar vstani in pojdi z mano, da ti jih natrgam.«

Mojca je res vstala, pa ji je pomolila roko. »Pa pojdem z vami, teta,« je odgovorila. »Samo predaleč ne smem. Veste, težko hodim, ker ne vidim prav nič. Pa lahko zaidem in potem ne vem ne kam, ne kod.«

»Ne boj se, dušica!« jo je tolažila ženska iz vasi. »Saj ni daleč do trate. Lepo te povedem tja, in ko se nazoblješ sladkih jagod, te povedem lepo domov. Le nikar se ne boj, ptičica!«

In ženska jo je prijela za roko, pa jo je vodila v gozd. Varno je stopala Mojca med goščavo in je pazila, da se z nogami ne zaplete v visoko, gosto travo. V srcu se je veselila sladkih jagod, ki se jih bo danes nazobala do sitega in smehljala se je zadovoljno. Zdelo se ji je, da že dolgo hodi, a ženska iz vasi se še vedno ni ustavila. Zato je Mojca postala, pa je vprašala: »Oj, teta, ali še vedno nisva pri jagodah? Ali imava še daleč do jagod, teta?«

»Samo še nekaj korakov,« je odgovorila ženska in jo je vodila dalje. »Ali slišiš, dušica, kako prepevajo ptice širom po gozdu? Ali slišiš? O, lepe ptice! Srebrno in zlato perje imajo. Na zelenih vejicah sedé, pa pojejo lepo in ubrano... Samo poslušaj jih, dušica, pa ti mine čas in boš vesela.«

In Mojca je šla naprej, pa je poslušala veselo ptičje žvrgolenje, ki se je razlegalo od vsepovsod. Prijeten vonj se je širil po prostranem gozdu, in Mojci je bilo vedno prijetneje v srcu. Sama ni več vedela, koliko časa že hodi z žensko. A vendar se ji je dozdevalo, da morata že biti nekje pri jagodah. Zato je zopet zadržala žensko in jo je vprašala: »Oj, teta! Kaj ne bova še pri jagodah? Dolgo že hodiva, teta, in jaz se bojim...«

»Kmalu, kmalu, Mojca!« ji je govorila ženska prijazno. »Glej, no — kako lepo cvetó rože vsepovsod! Seveda, ubožica, ti jih ne vidiš. A lahko čutiš njih vonj. Veš, zdaj sva na široki trati. A vsa trata je posejana z gorskimi nageljni. Veliki so nageljni in rdeči, pa dehté tako sladko, da bi človek stal noč in dan tu na trati.«

»Hm, lepo dehté,« je menila Mojca in je spet stopala za žensko. Že je izginil čudoviti vonj gorskih nageljnov, in Mojci se je zazdelo, da sta krenila z žensko po strmini navkreber. V početku je molčala; toda naposled jo je vendar zaskrbelo. Dolgo je že hodila navkreber, in sapa ji je pričela zastajati. Zato se je kar ustavila in si je obrisala znoj z obraza. Trikrat je zasopala težko, pa je rekla ženski iz vasi: »Predolgo že hodiva, teta! Pojdiva rajši nazaj... Mamica me bo iskala. — Nočem jagod... Pojdiva nazaj!«

»Ženska se je zasmejala in jo je potrepljala po rami. »Pa česa se bojiš, Mojca?« ji je govorila. »Glej, tu gori se že vidijo jagode.

Oj, pa koliko jih je na trati! Da jih vidiš ti, Mojca, to bi se čudila in bi sklepala z rokami od samega veselja! Samo dvajsetkrat še prestopi, pa sva pri jagodah.«

Mojca je zmignila neverjetno z glavo. A vendar je stopala naprej po strmini. In res — ni prestopila niti dvajsetkrat, pa se ji je zazdelo, da ne hodi več navkreber, ampak po ravni poti. Globoko se je oddahnila, in v srcu je ni več skrbelo. — »Pa kje so jagode, teta?« je vprašala. »Ali res rastejo jagode tod okrog?«

»Kar lepo sedi na trato,« je dejala ženska iz vasi. »Pa ti jih natrgam toliko, da jih boš sita.« — In Mojca je res sedla in je čakala. Pa ni čakala dolgo. Kmalu je prišla ženska nazaj in ji je natrosila v predpasnik polno mehkih jagod. — »Le jej, Mojca, le jej!« ji je govorila. »Boš videla, kako so sladke. O, takih nisi zobala še nikoli... Ali ni res, Mojca?«

In Mojca je zobala sladke jagode in je bila vsa zadovoljna. Ko jih je pozobala, je vstala in je rekla: »O, teta! Jagode so bile resnično dobre in sladke. A zdaj pojdiva domov! Lepo vas prosim, teta, pojdiva domov! Mamica me bo iskala in bo žalostna...«

»Seveda greva domov,« je odgovorila ženska. »Kar lepo mi podaj rokco in takoj greva nazaj!« — In Mojca se je prijela njene roke in se je globoko oddahnila. Iz srca so ji izginile vse skrbi, in veselo je stopala kraj ženske. Pač se ji je zdelo čudno, zakaj ne gresta po strmini navzdol, a vendar ni vprašala ženske. Saj je mislila, da gresta po drugi poti in da prideta kmalu iz gozda. Tudi ženska ni izpregovorila besedice. — In hodili sta dolgo, dolgo molčé. Mojco so že pričele boleti noge, ker ni bila vajena dolge hoje. Tuintam je vzdihnila in se je ustavila, da se nekoliko odpočije. Pa je vprašala tedaj žensko: »Pa kdaj prideva domov, teta, kdaj? Tako dolgo že hodiva... Oj, že davno bi morala biti doma!«

»Kmalu, kmalu bova doma,« ji je odgovorila ženska. In hodili sta zopet dolgo, dolgo. Mojco so skelele noge, in pričela je na glas tarnati in jadikovati. Bila je vsa utrujena, pa ni mogla več. Tedaj pa jo je dvignila ženska in jo je nesla na rokah. Lepe besede ji je govorila in jo je tolažila. A Mojca je zajokala na glas in je klicala mamico. — »Tiho, dušica, tiho!« ji je govorila ženska in jo je stisnila k sebi. »Saj bova kmalu doma, oj, kmalu... Lepo te bom nesla vso pot, pa te ne bodo bolele noge prav nič. Samo jokati ne smeš. Veš, grdo je, ako se joče tako velika deklica.«

Mojca je utihnila, pa je pustila, da jo je ženska nesla. A ko vkljub dolgi hoji še vedno nista prišli domov, se je zopet vznemirila. Na ves glas je zajokala in je zaklicala: »Mamica, oj, mamica!« —

Pričela se je zvijati, da bi se rešila ženskih rok. A ženska jo je držala trdo. Naglo je stopala z njo dalje in ni izpregovorila besedice več. Mojca je bila vsa obupana. Krilila je z rokami in je suvala z nogami, a vse ni pomagalo prav nič. Ženska je ni hotela izpustiti. — »Kam me nesete? Oj, povejte mi, kam me nesete?« je tarnala Mojca v svojem strahu. »Saj me ne nesete domov — ne nesete me k mamici...«

A ženska je molčala in je stopala vedno hitreje. Mojca je zakrila obraz z rokami in je zajokala, da bi se je usmilil kamen na potu. Saj ji je postalo jasno zdaj — vedela je, da jo je ugrabila hudobna ženska in jo nese kdo ve kam. Ne ponese je domov, ne ponese je k mamici. Ne bo slišala zvečer Kekca, ko sede pod hruško k mizici in zacitra svojo najlepšo pesem... Sam Bog ve, kdo je ta ženska, in sam Bog

ve, kam jo nese sedaj? — In Mojca se je stresla v svojem strahu. Proseče je sklenila roke, pa je prosila z drhtečim glasom: »O, nesite me domov, teta! Lepo vas prosim, teta, lepo vas prosim...«

Ženska se je ustavila tedaj, pa jo je izpustila z rok. Prijela jo je za desnico, pa ji je rekla prav prijazno: »No, le nikar ne joči! Saj sva že doma. Kar lepo pojdi za mano! Pot je končana — prišli sva domov...«

Mojca je čutila, da je stopila preko praga. Razveselila se je v svojem preplašenem srcu, ker je mislila, da je doma. Izpustila je ženski roko in se je obrnila na desno, da bi šla v kuhinjo, ki ji je bila tako znana, da jo je našla vsekdar brez vodnika. A samo trikrat je prestopila, pa je zadela ob nekaj trdega. Začudila se je, pa je tipala krog sebe. Pa je spoznala, da je pred njo stena in da ni kuhinje blizu. In tedaj je spoznala, da ni doma, ampak nekje v tuji hiši. Prestrašila se je tako, da so se ji pošibila kolena in je zavpila na ves glas: »Mamica, o, mamica! Pomagajte!...«

A tedaj jo je že prijela ženska za roko in jo je vodila dalje. Posadila jo je na klop in ji je pričela sezuvati čreveljčke. — »Ne boj se, dušica, ne boj!« ji je prigovarjala s sladkim glasom. »Saj ti ne bo hudega. Lepo ti bom stregla, in ti boš prepevala lepe pesmi. Jagode boš zobala in boš živela kakor ptičica v zelenem gozdu... Res, nisem te privedla na tvoj dom — privedla sem te v svojo kočo, da mi boš prepevala tisto lepo pesem o Pehti. Od zjutraj do večera mi boš morala peti tisto pesem. Kolikokrat sem te slišala, ko si jo pela tam za hišo! Pa sem sklenila takrat, da te privedem v svojo kočo, da jo poješ na mojem domu... Oj, Mojca, jaz nisem iz vasi — jaz sem Pehta...«

Mojca se je stresla kakor ujeta ptičica, ko je slišala te besede. Stisnila se je v kot in je zakrila obraz z rokami. Strah ji je stisnil srce, da ni mogla izpregovoriti besedice. Saj je vedela, da je pri hudobni Pehti, o kateri je toliko pravil oče. Rada krade otroke in jih zapira v svojo kočo. Grda je in huda, da le kaj... In zdaj je ukradla njo; z lepimi besedami jo je premotila, da je šla z njo v gozd. In zdaj jo je zaprla v svojo kočo, in Bog ve, ali jo izpusti še kdaj? — In mala Mojca se je tresla vedno bolj in se je stiskala v kot. Ženska ji je govorila venomer prijazne besede. A Mojca je ni čula — Mojca je vedela samo to, da jo je ugrabila Pehta in da ji bo zdaj hudo, oj, tako hudo!

V. MAZI:

Denar.

Srpanov oče je prodal voia. Ko je v hiši prešteval bankovce, ga vpraša Petrček: »Kam pa boste s takim denarjem?«

»Na vse kraje pojde,« odvrne oče, ko je končal s štetjem in spoznal, da se račun ujema. »Sosed mi je bil posodil nekaj stotakov; te mu moram zdaj vrniti. Tudi v trgovini in pri kovaču sem še nekaj dolžan. In za davke moram nesti v davkarijo.«

»Ali boste tudi meni kaj dali?« se namuzne

Petrček.

»Kaj pa bi ti z denarjem?« vpraša oče.

»Kupil bi si kaj lepega,« odvrne sinko.

»Kar potrebuješ, to ti že jaz kupim. Kadar pa boš velik in si boš sam zaslužil, takrat si boš tudi sam kupoval. Bolj pridno ko boš delal, več denarja boš imel. Samo razmetati ne boš smel, da si kaj prihraniš za stara leta ali pa za bolezen, če te kdaj stisne.« Tako je učil oče sinčka — edinčka in je še pristavil: »Kdor razsiplje denar za stvari, ki mu niso potrebne, je lahkomišljen zapravljivec. Tak človek postane navadno berač, sebi in drugim v nadlego in umrje nazadnje od vsega hudega.«

»Tako kakor stari Žlebar, ki je prišel davi zopet prosit vbogajme,« se je domislil Petrček.

»Žlebar pa ne,« je ugovarjal oče. »Žlebar je siromak, ki že od mladih nog ni bil prave pameti. Prebil je že kot otrok hudo bolezen, ki mu je udarila tudi v glavo in mu toliko zmešala um, da ni bil nikoli več za kako rabo. Tudi takih siromakov je dosti in človek mora imeti z njimi resnično usmiljenje. Drugače pa je s tistim Polončičem, ki je bil one dni pri nas. Vidiš, ta Polončič je bil iz jako bogate hiše. Lepo imetje je podedoval po materi, pa je vse zafrčkal. Nikdar mu ni dišalo kako pošteno in koristno delo. Popival in veseljačil je dan za dnem, dokler je kaj imel. Zmerom bi lahko jedel bel kruh, zdaj mora še za črno skorjo moledovati.«

Drugo jutro sta šla Srpanov oče in Petrček v bližnji trg. Spotoma sta se ustavila pri sosedu in pri kovaču, kjer je oče plačal dolg. V trgu pa se je oglasil pri trgovcu in v davkariji. Ko je bilo vse opravljeno,

sta krenila v hišo, na kateri se je svetil velik, pozlačen napis »Hranilnica in posojilnica.«

»Ali ste tudi tu kaj dolžni?« je gnala Petrčka radovednost, ko sta šla po veži.

»Nisem, hvala Bogu!« je dejal oče, »ampak nekaj denarja grem shranit zate.«

Petrčka so obveselile te besede, kakor bi ga kdo nenadoma prijazno pobožal. Stopila sta k uradniku in oče je rekel: »Za svojega fantička bom vložil 20 dinarjev.«

Uradnik je vzel iz predela drobno knjižico in napisal vanjo Petrčkovo ime. Potem mu je oče odštél denar, ki ga je uradnik spravil v veliko železno blagajnico. Knjižico je podpisal drugi uradnik, in ko je bilo vse napisano, so jo izročili očetu.

Ko sta bila zunaj, je pomislil Petrček nekoliko nezaupen: »Zakaj pa niste denarja doma spravili?«

»Doma ni za denar niti varno niti koristno,« je odgovoril oče. »Morda bi prišel tat in ga ukradel. In — Bog nas varuj — če bi izbruhnil požar, potem bi zgorel še denar. V hranilnici pa je denar dobro shranjen. Tista velika železna omara, ki si jo tam videl, je varna pred tatovi in ognjem. Pa še nekaj drugega je, zakaj nosijo ljudje svoje prihranke v hranilnico. To so namreč obresti. Ali si že slišal kdaj to besedo?«

»Kaj pa je to?« se začudi deček.

»Poglej, tukaj na zadnji strani hranilne knjižice je vse natanko zapisano. Če pojdeš leto osorej vprašat, ali imajo še ta denar, ki sva ga danes vložila, ti bodo povedali, da hranijo še ves znesek, pa da imaš še 1 dinar povrhu. Ta dinar je za obresti, ki so se nabrale v enem letu. Tako boš imel čez leto dni 21 dinarjev in potem vsako leto več. Čez deset let bo iz teh 20 dinarjev že 30 dinarjev, čez dvajset let pa že 47. — Zdaj vidiš, da ni hranilnica samo varna, ampak je tudi koristna. Kadar boš imel kak denar, ga nikar ne zapravi po nepotrebnem, ampak nesí ga v hranilnico s tole knjižico. Vesel in ponosen boš, da imaš prihranke za vsako silo in lahko boš živel brez skrbi!«

NOVI PAPEŽ PIJ XI.

ZORMANI

JANKO LEBAN:

Štruklji.

jedilnici trgovca Zormanana je stenska ura udarila dvanajst. Takoj so prihajali otroci drug za drugim v sobo. Lačni so poželjivo gledali na že pogrnjeno mizo. Nič čudnega! Otroci se h kosilu ne dajo prositi, posebno še, če vedo, da dobe kaj dobrega za pod zob. Danes je bila posebno Marica vsa srečna in vesela, saj jej je bila zaupala mati, da pride na mizo Maričina najpriljubljenjša jed — štruklji!

Kmalu dospeta v sobo tudi oče in mati ter sedeta za mizo. Otroci pa so sedli za drugo malo mizo, ki je stala v kotu. Sklenili so že roke k molitvi, zakaj pri Zormanovih niso nikoli pozabili molitve pred jedjo.

Po molitvi so se vsi veselo lotili jedi. Zormanovi otroci sicer niso smeli med obedom biti nevljudno preglasni, tudi so morali molčati, ko so starejši govorili, vendar jim je bilo dovoljeno med obedom očeta ali mater časih kaj vprašati. Tudi so smeli kaj povedati, posebno iz šolskega življenja. In tako se je zgodilo, da so si tudi danes sladili obed z živahnimi pogovori s starši.

Govorica je nanesla na prislovice.

Mali Stanko vpraša: »Atek, kaj se pa to pravi: Imata se kakor pes in mačka?«

»Jaz vem, jaz vem!« mu seže Marica v besedo. »To se pravi: Ne moreta se! Ne trpita drug drugega! Jaz bi vam znala povedati lepo zgodbico o tem!«

Vseh oči se obrnejo k Marici, ki prične govoriti takole: »Vsi veste, da ima stric Janko lepega kodra. Srčkana živalca je res ta pes! Včeraj mi je ugrabil klobčič. Vrgel ga je najprej kvišku, a ga potem zopet ujel. Stričev koder zna tudi plesati, igrati berača, kaditi smodko. Časih gre k peku po žemlje ali pa mora stricu iskati tobačnico. Res lepo ga je gledati!«

»Že prav,« reče oče; »ali kaj si hotela povedati pravzaprav?«

»No, vidite, ta koder je pred kratkim dobil nekaj kosti, ki se jih je držalo še nekaj mesa. To mu je seveda prav dobro dišalo in krepko se je lotil kosti. Nedaleč od njega je čepela mačka. Zdelo se je, da se jêj kar sline cedijo po dobrem grižljaju, zakaj sumljivo se je smukala okolo kodra ter poželjivo gledala. Toda kodru ni kar nič bilo do njene družbe, neprenehoma je renčal ter muciki kazal zobe. Mu-

cike pa to ni motilo, predla je dalje in dalje ter se laskavo privijala h kodru, tako da je ta naposled menda res zaupal njeni prijaznosti. Mimo pride sosedov kužek, ki ga pa koder ne more trpeti. Ko koder ugleda kužka, se besno vanj zakadi, pustivši za hipec kosti. To priliko mačka uporabi, popade najlepšo kost in kot blisk šine odtod. Razljučen se koder vrne ter jo udari za mačko. Toda še hitreje skoči mačka na visok zid na dvorišču, kjer prične zložno obirati kost. Tu bi bili slišali kodra, kak dirindaj je uprizoril! Toda najsi se je še bolj repenčil in se spenjal ob zidu, mačke le ni preplašil. Jaz nisem kodru zamerila... Ti grda muca ti! Verjemite, prav jezna sem bila nanjo!»

Tako je pripovedovala Marica. Mati je v tem položila otrokom še nekaj štrukljev na krožnike in obedovali so dalje.

Zdajci Stanko zakriči: »Atek, atek, poglej, Marica mi je vzela kos štruklja! Kajneda, to ni prav, saj je ona tudi dobila svoj delež!»

Že bi se bil razvnel prepirček, toda oče pozove Marico, naj takoj stopi k njegovi mizi na odgovor. »Kdo je prej pravil zgodbo o psu in mački?« povpraša oče resno.

Marica ni zinila besedice, le rdečica jej je šinila v lice. Nato stopi k svoji mizici ter Stanku vrne vzeti košček štruklja. Oče pa nadaljuje: »Da, človek ne sme grajati pregreška drugih, dokler lastne napake ne opusti! Le pomislite pri tem na svetopisemsko primeru o pezdirju in brunu, o čemer sem vam pravil oni dan!«

Prošlosti.

O, pridi k meni, pridi spet,
v sedanjost se obrni,
mladosti raj, preblag in svet,
krasoto vso mi vrni!

Krasoto sanj čarobno vso,
prelestnih čuvstev silo,
naj spet poslušša mi uho
to pesem sladkomilo!

Vso pesem sreče, sanj in nad
in radosti veseljstva
poslušal bi, da srcu jad
moč vzame zadovoljstva!

Kaj sem imel, vem šele zdaj,
ko težko je življenje...
Le srcu zopet daj nazaj
kar hoče hrepenenje!

Miroslav Kunčič.

FR. ROJEC:

Za domači muzej.

III.

e motim se, ako mislim, da je tudi med mlado »Zvončkovo« družbo mnogo dobrih in iskrenih prijateljev večno krasne prirode in da jim ustrezem, ako jim kaj več povem o sestavi in izgotovitvi svoje prve plastične pokrajinske podobe iz prirodnih predmetov v prirodnih barvah. Zato naj tu ob kratkem popišem, kako in iz česa sem naredil to podobo in ti dve, katerih posnetka sta priobčena v današnji »Zvončkovi« številki.

Najprej sem si iz desk navadnega zaboja užgal in zbil škatlo s štirimi stranskimi strančnicami in z dnom. V to zadnjo strančnico sem zgoraj pod robom zvrtil s svedrom luknjo, da sem mogel škatlo obesiti na steno, kadar je nisem rabil pred seboj pri delu. Škatlo sem postavil po koncu na mizo tako, da je bila z odprtim prostorom obrnjena proti meni. Nato sem umeril in užgal dober centimeter debelo deščico v taki velikosti, da se je dala ohlapno položiti v škatlo na spodnjo skončno strančnico in potegniti vun. Izžagal in izrezal sem iz suhega smrekovega lesa po načrtu goro in nižje pokrajinske dele in vse te lesene plasti zadaj izdolbel, da so bile lahknejše. Izrezal sem cerkvico in hišo iz lipovega lesa in oboje pritržil na vrhu gore, napravil preko nje pot in ko sem gorska pobočja in hrbet še opremil s pašniki, z drevjem, s kamenjem in poljem, sem to najvišjo zadnjo plast pritržil z mizarskim klejem in vijaki spodaj na premakljivo deščico. Pokril sem še drugo nižjo pokrajinsko plast z gladko in mehko zeleno opravo, ki naj znači pašnik ali senožet, ob zadnjem robu nasadil gozd, v sredino postavil kočico za seno, zraven nje nekaj drevesc in kamenitih okraskov ter potem tudi to plast pritržil na deščico. Zdaj je prišla na vrsto tretja najnižja in najsprednejša plast. Ta mi je dala kakor prva jako dosti dela. V sredi sem zvrtil luknjico in bolj proti desni izdolbel malo kotlino za posebna namena, na dveh primernih mestih sem pritržil na tla dva drevesna štora, na levi sem postavil dve cvetoči listnati drevesi, na desni pribil ozko pokončno deščico ter nanjo z mizarskim klejem in žreblji pritržil strmo skalo in malo smrečico, vrhu skale pa posadil košat grm; ob skali sem posadil dve visoki smreki, a spodaj po tleh zasadil grmovja, raznovrstnega rastlinstva, trave in cvetic. Končno sem še to plast z

vso opremo na njej pritrdil kakor prvo in drugo na deščico, in glavno delo je bilo dovršeno. —

Vsa ta pokrajinska skupina je bila sedaj trdno skupaj se držča tvorba in ob straneh tako prikrojena, da se je dala iz škatle potegniti in postaviti zopet nazaj. Kadar sem delal na njej, je stala pred menoj na mizi; ko sem nehal s tem delom, sem jo postavil nazaj v škatlo, jo obesil na steno in zakril s prtom, da ni mogel prah v duplino.

Spočetka nisem dobro vedel, kako se mi bo podoba posrečila. Zato sem si napravil le začasno škatlo ali obod, ki mi je pri delu služil za mero in shrambo podobe. A s svojim delom sem bil vedno bolj zadovoljen in kmalu sem uvidel, da moj zasutek ni bil izgrešen. Treba je bilo torej preskrbeti lično in trajno škatlo, okvir in šipo. Narisal sem na list papirja za novo škatlo načrt, natančno umerjen po prvi škatli, a na drugi papir sem napravil načrt za gladek okvir iz trdega lesa ter dal oboje v delo spretnemu mizarju. Okvir naj bi se naredil

tako, da bi se lahko nataknil s šipo vred na škatlo in pritrdil nanjo z dvema vijakoma. Potem sem se lotil še zadnjega dopolnilnega dela. Na vseh primernih mestih pokrajinske podobe sem namestil žuželke iz rodovine kozokrilec, kamor spadajo čebele, ose, čmrli, sršen in mravlje. Podoba se mi je zdela mnogo pomembnejša, ako vsebuje tako zbirko manjših živalc, ki se dado primerno razvrstiti po zeleni in cvetoči površini. Določil sem si v ta namen zanimive in raznovrstnih kozokrilec ter jih kot žive razstavil po sprednjih delih

podobe. Kamenitim osam sem odmeril prostor na steni strme skale in jim tja postavil tudi njihov dom v obliki malega satiča. Drugim osam, ki si navadno v podstrešju stavijo gnezda v obliki visečih lončkov, sem prilepil tak lonček visoko na najvišjo smreko pod košato vejo. Za zemeljske ose sem zvrtil v zemljo luknjico, kjer prehajajo te hude živalce vun in noter. V bližini tega osjega doma sem položil v duplino na tleh med mahom grozdičast satič trobentačem čmrljem. Nekoliko satiča se vidi iz mahu, in dva čmrlja se trudita, da bi ga zakrila. Drugi čmrlji bero med okrog po cvetju, nekateri pa še lete po zraku, gledajoč, kam bi sedli.

Stala je tedaj pred menoj skoraj dodelana pokrajinska podoba z vsemi svojimi deli, kakor jih je ustvarila in pobarvala priroda s svojo neprekosljivo iznajdljivostjo. Moja roka je te dele le sestavila in združila v primerno enotno skupino. Smreke so sestavljene iz neobeljenih borovih in smrekovih debelc in cipresnih vejic; listnati drevesci na levi iz neobeljenih leskovih vejic za debli in vejice, na katere so privezani in prilepljeni vršički navadnega gozdnega mahu, a na mah so prilepljeni beli in rdečkasti cveti mačkinih tačic kot nadomestilo za hruškovo in jablo novo cvetje. Grm na skali in nekatera drevesca so iz takega mahu kakor cvetoči drevesci, druga drevesca na pobočju gore pa so iz posebnega vejičastega mahu. Pašniki in senožeti so iz gladkega pločastega mahu, ki je prilepljen na leseno podlago, in pisane njive iz razcepljenih ovsenih, aj-

dovih in deteljnih bilk ali stebelc. Gozd v vznožju gore je iz cipresnih vejic, a rastlinstvo v ospredju iz travnatih vršičev, različnega mahu in suhih cvetnih ostankov. Skala na desni in kamenje po senožeti je pravi kamen.

Cerkve in druge stavbe na svetu ne zrasto same iz zemlje, ampak jih morajo sezidati ljudje. Treba je bilo tudi meni stavbne okraske vrhu gore izrezati iz lipovega lesa, kakor je to že omenjeno spredaj. Dal sem tem stavbam primerno barvo. Zidove sem namazal z mizarškim klejem in potresel z drobno stolčeno sipo iz belega kamena, a strehe sem pobarval na tisti način s sipo iz sivega kamena laporja, iz katerega se izdelujejo krovne ploščice ali strešne škrlice. Jabolko na zvoniku je iz prosenega zrna in križ nad njim iz svetlorumenkaste travnate bilke. Lesena kočica na srednji plasti je zlepljena iz koščkov rjavkastordečkastih hudolesovih mladik in pokrita z modrikastosi vimi deščicami, ki sem jih z nožem naklal in narezal s površine stare smrekove ostrešnice. Gola zemlja okrog osje luknjice in ob straneh pota na goro je posuta s rdečkasto sipo iz navadne opeke, bela proga sredi pota pa je napravljena iz belega stolčenega kamena.

Dobil sem od mizarja novi obod in okvir k podobi. Vse je bilo lično in po moji volji izdelano. Obod iz smrekovega lesa je bil znostraj nepobarvan, zunaj pa pobarvan s temnorjavim vodenim barvilom. Okvir je bil iz rjavkastorumenkastega jesenovega lesa z gladko površino, ker sem hotel okraske nanj sam narediti tudi iz prirodnih predmetov v prirodnih barvah. Z velikim zadovoljstvom sem predstavil podobo iz stare škatle v novo, nataknil nanjo okvir in dolgo motrih s presojujočim pogledom svoje najnovejše delo pred seboj. Opazil sem, da podobi še nekaj manjka, in sicer primerne ozadja ali neba. Prirodna belina smrekovega lesa tam ni bila ugodna. Pobarval sem torej ves notranji prostor, ki se je videl izza zelene pokrajine, na enak način kakor stavbe na gori s sipo iz sivega in bledomodrikastega kamenja, za spodnji del neba pa sem namešal med sipo nekoliko rdečkastega barvila iz opeke. Prilepil sem na nebo še oblake iz raztegnjenih kosmičev bele čiste ovčje volne, in s tem je bil srečno dovršen zadnji del moje pokrajinske podobe.

Vsako podobo in sliko jako dvigne k višji popolnosti in lepoti primeren okvir. Tudi jaz sem napravil za svojo podobo po več načrtih posebne vrste okvir, ki se mi je zdel najprimernejši. Okraski na njem so narejeni iz smrekovega luba, mecesnovih mladik in štoržev, iz orehovitih lupin, borovih štoržev, vrvičastih stebelc divje gozdne rože, peresc od smrekovitih štoržev in iz neobeljenih leskovih paličic.

POUK · JN · ZABAVA

Besedna uganka.

Priobčil *Fr. Rojec.*

Mož ošaben po dvorišču
hodi in se napihuje.
Žena plaha kakor putka
pride in ga povprašuje:
»Kam, kam, kam, kam, kam?«
Mož ji glasno odgovarja:
»Pota vsa poznam;
žena, hodi za menoj
in nikogar se ne boji!«
Deklica na vrt priteče,
za potrebo nož ima,
a ker krilce ji je rdeče,
mislí mož, da draži ga,
jezen v njo se zakadi,

nož ga rani do krvi,
ki po vratu mu poteče,
toda plaha žena reče:
»Rdeč sedaj si tudi ti,
ali to te kaj jezi?«
Žalosten krvavo
mož povsi glavo:
»Jezo dela huda kri,
ta odteka mi, le glej,
jeza pa se mi hladi...«
Kdo je mož in kdo je žena,
to glavica razsvetljena
brž ugani in povej —
konec bo uganki tej!

Rešitev in imena rešilcev priobčimo v prihodnji številki.

Rešitev naloge iz domin v 2. številki.

Čas je zlato.

Prav so jo rešili: Metka Skabernetova, I. b real. gimn. na liceju v Ljubljani; Viljem Pfundner, učenec III. razr. osnovne šole v Kranju; Gvidon Hrašovec, učenec I. b gimn. v Novem mestu; Ivan Mejač, učenec VII. razr. v Hrastniku; Fran Golež, učenec deške mešč. šole v Ptuj; France Goršič, učenec IV. raz. V. mestne deške osn. šole v Ljubljani; Zlata in Vlasta Košarjevi, Lavoslav Petovar, vsi v Ptuj; Marjan Brezovšek, učenec II. razr. na Ledini v Ljubljani; Herman Vrečko, učenec I. razr. real. gimn. v Ljubljani; Boris Kožuh, uč. IV. razr. osn. šole v Mariboru; Bojan Ribnikar, učenec v Ljubljani; Svetko Lapajne, uč. V. razr. v Krškem; Ilja Goršič, učenec III. razr. na Vrtači v Ljubljani; Roman Belantič, Marjan Sešek, Fran Lončar, Bojan Burnik, Dragoslav Tomažič, Milan Zlatar, Joško Skrajnar, Andrej Kezele, učenci IV. b razr. v Sp. Šiški; Anton Priveršek, dijak II. b gimn. v Mariboru; Stanko Grošelj in Jelena Primožičeva, oba iz IV. razr. v Železnikih; Rožica in Peter Zgajnar, učenka in učenec v Št. Janžu na Dolenjskem; učenci osnovne šole v Trbojah pri Smedniku; Zdenka Serajnikova na Prihovi; Josip Kos, učenec V. razr. v Trbovljah; Zdravko Gobec, III. b real. gimn. v Celju; Ciril Vrančič, uč. VI. razr. v Kostanjevici; Fran in Ernest Bolka, učenca v Sv. Jurju ob j. ž.; Zenica Rebčeva, učenka V. razr. v Litiji; Marijan Fuks, VI. razr. v Radečah pri Zid. mostu; Vladimir Seliškar, uč. V. razr. v Kranju; Lojzka Pogačnikova, Angela Aličeva, Milko Roš, vsi v Hrastniku; Egon Kunej, uč. IV. razr. v Šmarju pri Jelšah; Danica Muhova, učenka V. b razr. v Mariboru; Stanislav Stegu, uč. I. a razr. mešč. šole v Celju; Vlasta

Dobnikova, uč. VI. razr. na Prevaljah; Milica Grilčeva, učenka III. razr. na Studencu pri Mariboru; Marja Rijavčeva v Mariboru; Merica Rajterjeva, Vilma Hribarjeva, Jožica Plausteinerjeva, Savica Zupančeva in Jožica Zupančeva, učenske II. raz. m. šole »Mladika« v Ptuj; Praznikova Priska, Rakitnikova Eru, Samčeva Marica, Plešivčnikova Malčka, Vožankova Ivanka, Pernat Avgust in Čop Pavel, vsi učenske in učenci VI. r. na Prevaljah; Bronislav Skaberné, učencec III. razr. vadmice v Ljubljani; Marjan in Venčeslav Ažman, učenca V. razr. osnovne šole v Kranju; Franjo Pirtošek, učencec II. razr. m. šole v Zalcu; Josip Matošec, uč. III. razr. 2. odd. v Kostrivnici, pošta Podplata; Bojan Ribnikar, uč. v Ljubljani; Ivan Leskovar, slik. uč. v Mariboru; Marjan Polajnk v Ljubljani; Marija Stubljeva, učenka III. mešč. razr. v samostanu šolskih sester v Mariboru; Boris Fakin, uč. III. razr. osn. šole v Ribnici; Branko Rüh, uč. VI. razr. osn. šole v Kostanjevici; B. Ogrin v Novem mestu; Vinko Ambrožič, uč. III. razr. v Gor. Logatcu; Franjo Dobnik, uč. III. razr. deške osn. šole v Št. Jurju ob j. ž.; Fran Zorman, uč. IV. a razr. II. m. osn. šole v Ljubljani; Boris Verbič, uč. III. razr. vadmice v Ljubljani; Ljuban Musič, uč. II. razr. 2. odd. v Pristavi; Adolf Brezovšek, uč. V. razr. na Vranskem; Joško Majdič, uč. I. razr. v Kranju; Branko Manfreda, dijak II. c. realne gimn. v Ljubljani; Danica Severjeva, učenka VI. razr. v Sevnici; Sever Drago, uč. V. razr. v Sevnici; Elza Rekova, učenka v Ljutomeru; Tatiana Hrovatova, učenka III. razr. Mladike v Ljubljani; Franc Bertoneclj v Domžalah; Anton in Josip Eržen v Kranju; Ernest Petrič, uč. IV. razr. na Vrtači v Ljubljani; Milica Jenkova, učenka V. razr. v Litiji; Marinka Smolikova, učenka v Valtji vasi; Liljana, Mirček in Gustlček Rosina v Brežicah; Mira Webletova, Marjeta Korenova, učenci V. razr., Marjan Benulič, učencec V. razr., Maks Mavrovič, uč. IV. razr., Veruška Stolfova, Nada Kajfeževa, Manda Kochova, učenske IV. razr., vsi na slovenski osn. šoli v Kočevju.

Trdo srce.

Markovička je prodala v mestu že skoro vse mleko po prepevedani ceni. Ustavi jo ubožna ženica, ki je šla po ulici s hčerko, staro komaj šest let. Deklica je imela s seboj šolske knjige. Mati prosi ženo, naj ji da zadnji liter vsaj za dve kroni; več nima. »Rajši ga izlijem po tleh. Plačajte, saj imate dosti denarja; če ne, stradajte!« — Hčerka toži jokaje, da se vrača tešča iz šole in kako je lačna. — »Po tri kronce, ne drugače!« se zadere Markovička in požene. To je pa slišal bližnji stražnik in prijel navijalko cen, da mora dati mleko ubožici. Markovička nagne posodo in izlije mleko na tla. Zato je morala na stražnico, kjer so jo kaznovali po zaslugi. Uboga ženica je zdihovala s hčerko proti domu. Kmalu pripodi za njima po ulici kaznovana mlekarica. Toliko da ju ni povozila. Hitro jima je šinila izpred oči. Kar ugleda deklica na cesti lep nov bič.

Spozna ga, da je last trdosrčne Markovičke. »Kazen božja!« de mati. Hčerka vzame bič in gre za materjo. V sosednji ulici vidi mlekarico, ki stoji pred prodajalnico in nekaj išče po cesti. Hčerka stopi k njej in reče: »Zena, tukaj je bič! Poznam ga, da je vaš.« Markovička pogleda deklico, vzame bič in ne zine besedice. Morda jo je bilo sram!

Ivo Trošt.

Jesen v šoli.

»Gospod učitelj, imajo li letni časi tudi kak vpliv na učenčevo razumnost?«

»Seveda. Pri meni so otroci najslabši v vedenju in za učenje jeseni.«

»Jeseni? Čudno!«

»Da me razumete — pri nas je vinski kraj!«

»Aha — razumem!«

Tudi mi razumemo ta kratki in jedrati odgovor.

Ernest Sušteršič

Dragi gospod Doropolski!

Tudi jaz se Vas upam nadlegovati. Jako rada berem »Zvončke«, posebno pa pisma Vaših koticarjev. Hodim v peti razred. V šoli se vsega rada učim, najbolj pa petja in slovnice. Večkrat grem obiskat teto in strica. Jako rada grem k njima, da se tam malo razvedrim. Ker je predač, se peljem z vozom. Pa ne smete misliti, da grem sama, ampak gresta tudi mama in papa z menoj. V torek sem šla gledat s papanom »Petrčkove poslednje sanje«, ki so mi jako ugajale. Tako lepe igre še nisem nikoli videla.

Srečno Vas pozdravlja

Radica Dimnikova
v Ljubljani.

Odgovor:

Ljuba Radica!

Že sem mislil, da jo kar na lastno pest mahneš obiskat strica in teto. No, saj si že velika in razumna, da bi zmogla tudi to potovanje iz domače hiše v daljni svet! Toda bolje in kratkočasneje je, ako sta mama in papa s Teboj. Pa peljete se, hm! Seveda je lepše tako, saj ima stric iskrega konjička in lahak voziček — kdo se ne bi vozil! In teta vedno tudi kaj dobrega pripravi za žlodeček, ali ne? Potem pa zopet veselo domov! Blagor, blagor Ti!

Dragi gospod Doropolski!

Ali smem tudi jaz med Vaše pridne koticarje? Po Vaši sliki, ki sem jo videl pri g. nadučitelju, sodim, da ste prav prijazen gospod, zato sem se ojunčil in prijel za pero.

Upam, da mojega prvega pisma ne boste vrgli v koš, posebno če Vam povem, da se rad in pridno učim. Med vsemi predmeti mi najbolj ugaja zemljepisje in zgodovina.

Ce hočete, Vam na pamet narišem na tablo ali na papir vse železnice, reke, mesta in vasi v Jugoslaviji. Ko bi le mogel priti v Beograd po železnici tako hitro, kakor hitro narišem železniško progol! Škoda, da nimamo otroci še potrebnega zem-

ljevida naše države. V zgodovini smo se učili ravnokar, koliko so trpeli Srbi pod turškim jarmom. Ubogi siromaki, koliko so trpeli. Povem Vam še, da sem naročnik »Zvončka« in ga prav pridno prebiram.

Vaš

Alfred Elsner,
učenec IV. razreda v Litiji.

Odgovor:

Ljubi Alfred!

Da, tudi Tebe z veseljem sprejemam med svoje koticarje, posebno še zato, ker si prijatelj dveh tako važnih in zanimivih predmetov, kakor sta zemljepis in zgodovina. Ta dva nas najbolj učita spoznavati življenje in svet in nam največ pomoreta, da ljubimo svoj narod in svojo domovino iz prepričanja in z iskrenostjo.

Gospod Doropolski!

Nova naročnica »Zvončka« sem, pa Vam takoj že pišem prvo pismo. Doma sem na Koroškem. Ali se še kaj spomnite na Koroško? Tudi pri nas je bilo glasovanje. Prej smo imeli slovenskega učitelja, ki smo ga tako radi imeli. Zdaj je pri nas v šoli zopet vse nemško. Jaz hodim že peto leto v šolo. Doma sem v Gorenčah na levem bregu Drave. Gorenče to so 4 vasi: Šmiklavž, Srednja vas, Št. Radegunda in Led. Moja rojstna vas je Št. Radegunda, šola je v Srednji vasi. Mimo nas drži državna cesta iz Celovca na Velikovec, Spod. Dravograd in na Štajersko. Smo čisto blizu Labudske doline. Labudska dolina je že nemška. Do Št. Pavla imamo 2 uri. Tam je velik benediktinski samostan. Moja sestra je nekaj časa služila v tem samostanu. V Št. Pavlu je tudi gimnazija, v kateri učijo benediktinci. Če gremo po cesti proti Velikovcu, pridemo najprej do Rude. Casih so tam rudo kopali. Na Rudi imajo zdaj nemškega župnika. Pa ljudje ne razumejo njegovih nemških pridig. Z Rude gre ena cesta na Grebinjski Kloster, kjer je bil časih velik samostan. Tam je lepa starodavna cerkev. Do Velikoveca je od nas skoro 4 ure. Velikovec je mesto. Tu je stanoval general

Maister. Od nas se ljudje velikokrat vozijo v Velikovec. Dokler je bil most čez Dravo, so se večkrat vozili tudi v Pliberk. Most pri Lipici na Pliberku je bil pred 2 letoma razstreljen. Zdaj ga zopet popravljajo. Do Pliberka je 2 uri, čez Dravo se vozimo z brodom. Kdor se pelje v Celovec, gre na železnico v Pliberk. Na drugi strani Drave od Gorenč je Zvabek, 2 uri po cesti proti Štajerski je Labud, majhen trg ob Dravi, kjer se začne Labudska dolina. Še malo dalje je Spod. Dravograd že v Jugoslaviji. Zdaj veste, kje sem doma, drugikrat Vam pa kaj drugega pišem. Saj smem, kaj ne in mojega pisma ne bote zavrgli?

Vdano Vas pozdravljam!

Regina Liendlova, Gorenče, Koroško.

Odgovor:

Ljuba Regina!

Lepo si nam opisala svoj rojstni kraj in njegovo okolico! Kdo bi se ne spominjal Koroške in naših rodjakov, ki jih je težka in bridka usoda odtrgala od nas! Ali za vedno? Nепrestano se nam oglašajo besede, nas tolažijo in izpodbujajo k delu in ljubezni:

Domovina, vedno mislim nate
in na neosvobojene brate!

Dragi gospod Doropoljski!

Čitala sem v »Zvončku«, da Vam pišejo drugi otroci. Pišem Vam tudi jaz. Prosim Vas, če bi pošiljali od zdaj naprej tudi meni »Zvonček«. Hodim v šolo v Šent Vidu na Dolenjskem v II. razred.

Pozdravlja Vas

Anica Bensova.

Odgovor:

Ljuba Anica!

Glej, tudi Tvoje skromno pisemce je dobilo prostorček v kotičku! Ali že redno dobivaš »Zvonček«? Glede naročnine se vselej posebe obrni na upravništvo našega lista!

Dragi g. Doropoljski!

Danes Vam pišem prvič. Hodim v III. razr. Ij. šole v Ribnici. Učim se rad. Ze drugo leto sem naročen na »Zvonček«, ga jako rad čitam. Najbolj mi ugajajo srbske narodne pripovedke in Kekec na volčji sledi; a v lanskem »Zvončku« pa pripovedka o dvožoču.

Pri nas v Ribnici je zapadlo veliko snega. Napravili smo sneženega moža. To je za nas otroke veliko veselje. Uboge ptičice so pa žalostne in lačne. Zato jim pokladam

na okno drobtinice kruha. Jaz se postavljam blizu okna in gledam, kako prilete vrabci in sinice, vzamejo drobtinice in veselo odlete. Ko pozobljejo vse, jim nasuujem novih.

Vpsan sem v sokolski naraščaj; telovadba me jako veseli. Lansko leto poleti sem prvič javno nastopil. Tudi pri »Solskem odru« sem igral. Igrali smo »Materin blagoslov«. Jaz sem bil vitez.

Prosim Vas, gospod, da me uvrstite med svoje koticarje in priobčite moje pismo. Obenem Vas tudi prosim, ako Vam smem še pisati.

Srčno Vas pozdravlja

Bor's F a k i n, uč. III. raz. Ij. šol. v Ribnici.

Odgovor:

Ljubi Boris!

Lepo je od vsakega otroka, ki v hudi zimi ne pozablja ljubeznivih ptičic — naših prijaznih prijateljic. Tudi ptičice ne pozabijo dobrotnih rok! Sedaj prihaja oni čas, ko nam vračajo dobro z dobrim, lepo z lepim. Njih vesele pesmi se razlegajo po vsej zemlji in tudi v naših srcih zbujujajo radosten odmev!

Ljubi gospod Doropoljski!

Prosim Vas, da me sprejmete med svoje koticarje! Pišem Vam danes prvič. Moja sestra Pavla in jaz sva oba naročnika »Zvončka«. O Božiču je bilo pri nas doma jako veselo; brat Lojze je igral klavir, mi vsi pa smo peli »Tiha noč« in »Bože pravde«. Bratu Maksu, ki ni mogel priti, ker študira v Pragi za doktorja, smo poslali denar za božično darilo. Sedaj pa jako pridno čitam »Zvonček«. Najbolj mi je ugajal spis »Zajčji lov«. Vsi so se smejali, ko sem čital, še celo mama in atek.

Nazadnje Vam želim obilo sreče in mnogo veselja!

Srčno Vas pozdravlja moj najmlajši brat Roman in jaz!

Vdani

Rudolf Menhart,

učenec pri Sv. Petru, Gornja Radgona.

Odgovor:

Ljubi Rudolf!

Kakor mi priča Tvoje pismo, imate doma lepo rodovinsko življenje. Kadar pride dan počitka, tedaj vam dela družba in krajsa čas pesem in knjiga — dve naši najboljši prijateljici! Umevno je, da v domači sreči ne pozabite na brata, ki študira v zlati slovanski Pragi, od koder se vrne nam vsem v veselje »velik in učen gospod«!

„Zvonček“, XIX. letnik, nevezan 10 D, v navadni vezbi 20 D.

„Zvonček“, XX. letnik, nevezan 10 D, v navadni vezbi 20 D.

„Zvonček“, XXI. letnik, nevezan 10 D, v navadni vezbi 20 D.

„Zvonček“, XXII. letnik, nevezan 10 D, v navadni vezbi 20 D.

::: Nenavedenih letnikov ni več v zalogi. :::

In zadnji glasi ti mi bojo:
Bog čuvaj domovino mojo!

V zalogi Društva za zgradbo Uči-
teljskega konvikta sta ravnokar
izšli z dvoglasnim stavkom in s
spremljevanjem harmonija d v e
n a r o d n i h i m n i: „Bože
pravde . . .“ in „Lepa naša do-
movina“. Cena komadu 50 p, po
pošti 1 Din. — Naročila sprejema
Knjigarna Učiteljske tiskarne,
Ljubljana, Frančiškanska ul. 6.

Vsebina.

1. <i>Ivan Stukelj: Trojna pomlad. Pesem</i>	85
2. <i>Jos. Vandot: Kekec na volčji sledi. Planinska pripovedka s tremi podobami</i>	86
3. <i>Desanka: Naša Boža. Pesem s podobo</i>	95
4. <i>Gladys Davidson: Kralj Zlatoprst. Pravljica</i>	96
5. <i>Srečko Kosovel: Deček in solnce. Pesem</i>	100
6. <i>Anton Sovre: Četrta obletnica. Slavnostni govor</i>	101
7. <i>Karadžordže. Podoba</i>	103
8. <i>Pouk in zabava</i>	105
9. <i>Kotiček gospoda Doropoljskega</i>	107

Iz uredništva.

IV. del (zaključek) spisa »Za domači muzej« smo morali odložiti na prihodnjo številko, ker še ni izgotovljen kliše, ki ga potrebujemo k temu spisu.

Več koticarjev nam pošilja s pismi risbe s prošnjo, naj jih priobčimo v koticu. Gospod Doropoljski vsem tem risarjem sporoča, da s svinčnikom risanih risb ne more porabljati. Risbe morajo biti izvršene s črnilom (ali tušem).

Zadnji čas smo prejeli za list mnogo spisov najrazličnejše vsebine. Vsi dobri spisi pridejo polagoma na vrsto.

Pridobivajte „Zvončku“ novih naročnikov!

Obnovite naročnino!

„Zvonček“ izhaja v mesečnih zvezkih ter stane vse leto 10 Din., pol leta 5 Din., četrt leta 2*50 Din. Posamezne številke 1 Din.

Na naročila brez istodobno vposlane naročnine se ne oziramo.

Izdajatelj, upravnik in odgovorni urednik: **Luka Jelenc**, ravnatelj v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6.

Rokopise je pošiljati na naslov: **Uredništvo „Zvončka“ v Ljubljani.**

Rešitve sprejemamo tekom prvih 14 dni po odpravi vsake „Zvončkove“ številke!
